

JUMALAN LUPAUUKSET – RAAMATUNKÄÄNTÄJIEN MATKASSA

Kansidia

Seuraavaksi lähdemme tutkimaan Jumalan lupauksia tansanialaisten raamatunkääntäjien Imani Mgonjan ja Elineema Mdemem ajatusten inspiroimina. Lopuksi pohdimme yhdessä aiheeseen liittyviä kysymyksiä.

1. dia

Imani Mgonja ja Elineema Mdeme ovat luterilaisia pappeja ja kääntävät Raamattua nelihenkisessä tiimissä Koillis-Tansaniassa asun kielelle. Asun kieltä puhutaan Kilimanjaron itäisellä alueella, jossa sijaitsee Paren vuoristo ja niiden alangot. Kieltä kutsutaankin toisinaan paren kieleksi. Puhujia on n. 500 000. Kielen puhujia on myös muualla Tansaniassa, minne elämä on vienyt esimerkiksi opintojen, työn tai perheen perustamisen vuoksi.

2. dia

Raamatunkäännöstiimin apuna on paikallinen arviointiryhmä. Kun joku Raamatun kirjoista on käännetty, se jaetaan arviointiryhmälle luettavaksi. Arviointiryhmä tekee korjausehdotuksia ja esittää omia näkemyksiään teksteistä. Ryhmässä on mukana nuoria ja vanhoja, maallikoita ja pappeja, miehiä ja naisia ylhäältä vuoristosta ja laaksojen kylistä. Tällä tavoin pyritään varmistamaan, että teksti on ymmärrettävää erilaisista näkökulmista katsottuna.

3. dia

Asun kielen raamatunkäännös on Imani Mgonjan mukaan noin puolessa välissä. Sekä hänen että Elineema Mdemem mielestä tähän saakka käännettyistä kirjoista vaikuttavin on ollut 2. Mooseksen kirja eli Exodus.

4. dia

Pastori ja raamatunkääntäjä Imani Mgonje perustelee sitä, miksi hänen mielestään juuri 2. Mooseksen kirja on ollut vaikuttava käännettävä:

”Toinen Mooseksen kirja kertoo Jumalan hämmästyttävästä työstä Israelin kansan alkuvaiheissa. Matka alkaa Egyptin orjuudesta, jatkuu Siinain vuorelle ja siitä kohti luvattua maata. Kirjassa kuvataan ihmeellisiä tekoja ja merkkejä, kuten pilvi- ja tulipatsaat, manna ja vesi kalliosta. Samalla se avaa juutalaisuuden uskonnollista taustaa: käskyjä, sääntöjä ja perinteitä.

Kirjalla on myös suuri vaikutus kirkon uskoon ja ajatteluun tänä päivänä. Kymmeneen käskyyn sekä Egyptissä ja autiomaassa tapahtuneisiin kertomuksiin viitataan, niitä kerrotaan uudelleen ja hyödynnetään monin tavoin kristillisessä kulttuurissa.”

5. dia

Pastori ja raamatunkääntäjä Elineema Mdeme perustelee omaa viehtymystään 2. Mooseksen kirjaan seuraavalla tavalla:

”Rakastan Toista Mooseksen kirjaa ennen kaikkea siksi, että sen sanoma vapautuksesta on voimakas. Jumala vapautti Israelin kansan Egyptin sorrosta. Tämä vapautus viittaa Jeesukseen, joka lunastaa meidät synnin orjuudesta.

Toiseksi Jumala ilmoitti itsensä kansalleen ja osoitti lupauksensa kestävän merkityksen inhimilliselle elämälle pitämällä lupauksensa Israelin kansalle. Samalla hän paljastaa voimansa ja valtansa koko ihmiskunnalle.”

6. dia

Niille, joille 2. Mooseksen kirja on vieras tai ei ole aiemmin kuullut sen toista nimeä ”Exodus”, voi olla hyödyllistä tietää jotakin yleistä tästä kirjasta. Sana ”exodus” viittaa suuren ihmisjoukon lähtemiseen jostakin paikasta. Raamatussa se merkitsee nimenomaan Israelin kansan vapautumista orjuudesta ja lähtöä Egyptistä kohti luvattua maata.

Koska 2. Mooseksen kirjan ytimessä on tämä merkittävä tapahtuma, on sen toinen nimi ”Exodus”. Pääsiäisenä juutalaiset muistelevat Israelin kansan vapautumista Egyptin orjuudesta.

Metaforana ja kertomuksena vapautuminen orjuudesta ja matka kohti luvattua maata ovat merkittäviä sekä yksilöiden että yhteisöjen ymmärryksessä omasta osastaan maailmassa. On helppoa samaistua kertomukseen orjuudesta, erämaasta ja kaipuusta luvattuun maahan. Jo varhaiset kristityt ovat tulkinneet Egyptin orjuuden kuvaavan myös synnin orjuutta, josta Jeesus vapautti ihmiset. Luvatun maan teema kuvaa osuvasti ihmisten ja ihmisyhteisöjen kaipuuta kohti kotipaikkaa ja rauhaa. Se on ajankohtainen kaikkina aikoina.

2. Mooseksen kirjassa on lukuisia kohtia, joissa Jumala antaa lupauksia kansalleen. Luottaminen Jumalan lupauksiin on saanut jaksamaan eteenpäin myös erämaassa, jonne orjuudesta vapautuminen Israelin kansankin ensimmäisenä vei.

7. dia

Ensimmäinen lupauksista on lupaus vapauttaa kansa Egyptin orjuudesta. Tähän tehtävään hän valitsi Mooseksen.

8. dia

Toinen lupaus on lupaus läsnäolosta. Kun kansa lähtisi Egyptin orjuudesta, se ei joutuisi vaeltamaan epävarmaan tulevaisuuteen yksin, vaan Jumala olisi heidän kanssaan.

9. dia

Kolmantena Jumala lupaa kansalle maan ja tulevaisuuden. Kansaa ei vaeltaisi kodittomana ikuisesti, vaan se löytäisi itselleen kodin ja tulevaisuuden, jonka se voi rakentaa luvattuun maahan. Jumala lupaa myös, että maa ”tulvii maitoa ja hunajaa”. Se tarkoittaa, että perillä odottaa vauraus ja yltäkylläisyys.

10. dia

Jumala lupaa ottaa kansan omakseen ja tehdä sen kanssa liiton. Liiton merkiksi Jumala antaa Moosekselle lain. Kun kansa pitää Jumalan antamat käskyt, Jumala pitää kansan kanssa solmimansa liiton ja siunaa sitä.

11. dia

Jumala pitää lupauksensa lopulta vielä silloinkin, kun kansa rikkoo liiton. Jumala antaa mahdollisuuksia palata liittoon yhä uudestaan ja uudestaan, sillä ”hän on suuri armossaan”.

12. dia

Täydennyslauseet ja keskustelu:

Jaa jokaiselle osallistujalle paperia ja kynä, ja pyydä heitä täydentämään dialla näkyvät lauseet. Anna aikaa 5-10 minuuttia.

1. Arjessa lupaus tarkoittaa sitä, että...
2. Lupaus on erityisen tärkeä silloin, kun...
3. Lupauksiin voi luottaa silloin, kun...
4. Lupaus ei aina täyty, koska...

Lauseiden täydentämisen jälkeen käykää keskustelua siitä, miten osallistujat täydensivät lauseet ja mitä ajatuksia tehtävä herätti.

Voit käyttää seuraavia apukysymyksiä keskustelun tukena:

- Mitä lupaus tarkoittaa arjessa?
- Milloin lupaus on erityisen tärkeä?
- Voiko lupauksiin luottaa? Milloin voi, milloin ei? Miksi?
- Millä tavoin vastuu liittyy lupaukseen?
- Mitä, jos itse on tullut luvattua jotakin, mitä ei voi pitää?

13. dia

Pohdiskelutehtävä

Jatketaan pohdiskelua diassa olevista kysymyksistä. Ohjaaja voi jakaa osallistujat pienryhmiin tai käydä keskustelua kysymyksistä koko ryhmän kanssa.

- Miten Jumalan lupaus näkyy myös silloin, kun ihmiset epäilevät?
- Miksi Jumalan lupaus ei aina täyty heti?
- Millaisia tunteita odottaminen herättää?
- Miksi ja miten odottaminen voi olla osa lupausta?

14.dia

Ohjaa osallistujia miettimään itsekseen pohtien lupaus maailmalle ja lupaus itselle ja kirjaamaan ne ylös. Mainitse, että lupaukset itselle jäävät yksityisiksi, niitä ei tarvitse jakaa.

Yksi lupaus, jota itse tarvitset

Esimerkiksi: Lupaan itselleni että ...

- olen armollinen
- lepoa ei tarvitse ansaita
- saan olla keskeneräinen

Yksi lupaus, jota maailma tarvitsee

Esimerkiksi: Lupaam maailmalle että...

- teen joka päivä yhden hyvän valinnan maapallon eteen
- näen kaikissa ihmisissä Jumalan kuvan
- edistän rauhaa omalla paikallani

Lupaukset maailmalle voidaan laittaa seinälle, viedä alttarille tai ottaa mukaan kotiin.

Halutessasi voitte jatkaa luovalla luovalla työskentelyllä, jossa ”Maailman tarvitsemat lupaukset” toteutetaan jonkinlaisena taideteoksena ja laitetaan esille tai esitetään.

Toteutus voi olla huoneentaulu, maalaus, performanssi, laulu tai muu vastaava.

15. dia

Ohjaaja kiittää osallistujia siitä, että he ovat jakaneet ajatuksiaan ja lähettää heidät matkaan Jumalan lupauksen varassa.